

September nieuwsbrief

Beste leensters, leners en andere belangstellenden,

Het **Internationaal Literatuur Festival Utrecht (ILFU)** zal dit jaar gehouden worden van 25 september t/m 3 oktober. Het zal er anders uitzien dan andere jaren. Zo is er geen

boekenmarkt, een initiatief dat voor de 3e keer gehouden zou gaan worden op het Vredenburg. En er is ook geen (38e!) Nacht van de Poëzie. Wel zullen voor het eerst de halve finale en de finale van het NK Poetry Slam tijdens het festival plaatsvinden, op 26 september. Het was lange tijd onduidelijk of het festival wel kon doorgaan. Uiteindelijk heeft ILFU een programma gemaakt dat aangepast is aan de omstandigheden, met evenementen op locatie en online. Vrijwel alle live evenementen vinden plaats in TivoliVredenburg. In totaal zullen meer dan honderd schrijvers, dichters en makers uit binnen- en buitenland er een bijdrage leveren. Er zitten een aantal grote bekende

vrouwen bij! Meer info: <https://www.ilfu.com>

Het motto dit jaar is 'We need stories'; het vertellen van nieuwe verhalen en de kracht ervan. *"Het verhaal van onze tijd heeft een nieuwe wending gekregen. Eerst door een pandemie, vervolgens door een wereldwijd protest tegen diepgeworteld onrecht. Iedereen probeert zich in vliegende vaart te verhouden tot wat er gebeurt, te duiden wat er gaande is en onderliggende structuren te ontrafelen. Wat is de rol van schrijvers bij het vormgeven van de toekomst?"*

Al sinds 10 augustus wordt dagelijks een nieuw verhaal gepresenteerd in '50 Stories for Tomorrow'. *"Iedere tijd heeft zijn eigen verhalen nodig. Schrijvers zijn bij uitstek degenen die onder de oppervlakte kunnen kijken, die oog hebben voort wat anderen negeren en bagatelliseren en die in taal tonen wat gemakkelijk over het hoofd te zien is. We wilden schrijvers een podium bieden dit najaar."*, aldus programmeur van het festival Mirjam Hengel. Ze vroeg vijftig schrijvers, dichters, muzikanten, scenaristen en tekenaars uit binnen- en buitenland om hun verhaal te vertellen over deze tijd, onder hen: Simone Atangana Bekono, Radna Fabias, Athena Farrokhzad, Hind Fraihi, Vivian Gornick, Nazmiye Oral, Aafke Romeijn, Annet Schaap, Maartje Smits, Lize Spit, Anne Vegter, Annelies Verbeke, Anna Woltz. In een online magazine biedt het festival deze verhalen in tekst, beeld, animatie, video en podcasts aan

(<https://50storiesfortomorrow.ilfu.com/magazine/ilfu/inhoudsopgave/>). De verhalen verschijnen ook in boekvorm.

Op 1 oktober komt de veel gelauwerde Canadese schrijfster **Margaret Atwood** de 2e Belle van Zuylenlezing houden van dit jaar. De meeste mensen zullen haar kennen van *Het verhaal van de*

dienstmaagd (The handmaid's tale), een beklemmende roman die in 2017 werd verfilmd als tv-serie. Vorig jaar verscheen

de opvolger *De testamenten*. Het is gebruikelijk dat de Belle van Zuylenlezing in Utrecht wordt uitgesproken. Margaret Atwood zal haar lezing echter in Canada uitspreken en wordt in een live uitzending vanuit TivoliVredenburg geïnterviewd. Het evenement is te volgen via een livestream en een beperkt aantal plaatsen in de zaal. Tijdens de live uitzending zal Margaret Atwood ook de *Belle van Zuylenlezing 2020* in ontvangst nemen. De ring is een ereprijs

ingesteld voor schrijvers die in hun werk op een nadrukkelijke en relevante wijze reflecteren op de hedendaagse maatschappij. *Margaret*

Atwood ontvangt deze ring omdat zij in haar werk 'op indrukwekkende wijze en op talloze verschillende manieren de spanning tussen kunst en werkelijkheid, natuur en cultuur, mannen en vrouwen en binnenwereld en buitenwereld heeft

onderzocht.'

Meer info: <https://www.ilfu.com/evenement/belle-van-zuylenlezing-margaret-atwood/>

Tijdens de *ILFU Book Talks* worden bijzondere internationale auteurs verwelkomd. Na een lofrede door een bewonderaar deelt de gast van de avond gedachten, achtergrondinformatie en inspiratiebronnen over zijn/haar werk in een verdiepend interview.

- op 26 september komt de Britse **Raynor Winn** praten over haar pas verschenen boek *De Wilde Stilte*. Eerder had ze succes met *Het zoutpad*, het verhaal over de route die zij met haar man liep nadat ze alles waren kwijt geraakt: South West Coast Path, een tocht van meer dan duizend kilometer langs de zuidkust van Engeland

- op 27 september de Zimbabwaanse schrijfster en advocate **Petinah Gabbah**, die in Berlijn woont en werkt. De dood van de Schotse

missionaris en ontdekkingsreiziger David Livingstone was het uitgangspunt voor haar roman *Vanuit het duister stralend licht*.

- op 29 september komt **Lionel Shriver**, de Canadese schrijfster, woonachtig in Londen. Ze

sniijdt graag ongemakkelijke en relevante thema's aan en mengt zich met een scherpe blik, helder denken en een moedige pen regelmatig in het maatschappelijke debat. Haar meest recente roman *De weg van de meeste weerstand* gaat over onze collectieve sportverslaving die een nieuwe religie dreigt te worden.

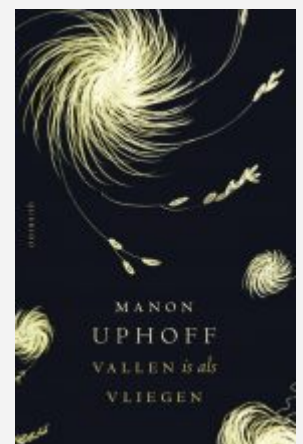
- ook op 29 september is er een online booktalk, met de Chileense schrijfster **Isabel Allende**, een van de meest gelezen en geliefde

schrijvers ter wereld. Haar eerste roman was *Het huis met de geesten*, met typisch Zuid-Amerikaanse sferen, was gelijk raak en werd later verfilmd. Het manuscript hiervan was ontstaan uit een brief die zij schreef aan haar 99-jarige oom Salvador Allende die toen op sterven lag. Veel bekende titels zijn gevolgd, waaronder *Paula*, waarin Isabel Allende eindeloze nachten aan het ziek- en sterfbed van haar dochter waakt en besluit haar herinneringen te vertellen. Tijdens de booktalk zal met haar gesproken worden over haar rijke oeuvre en haar nieuwste roman *Bloemblad van zee*, een meeslepend, historisch en politiek verhaal dat eind jaren dertig begint en zich afspeelt tegen de achtergrond van twee burgeroorlogen. Meer info: <https://www.ilfu.com/specials/ilfu-book-talks/>

ILFU Fringe is een nieuw programma-onderdeel, geboren uit het idee dat literatuur veel breder is dan alleen het geschreven woord. Talentvolle makers zullen taal en tekst op het podium brengen. Er zal een selectie te zien zijn van schrijvers, dichters, spoken word artiesten, muziek- en literatuurprogramma's, storytelling, theatrale lezingen, maar ook theater- en filmprojecten. Meer info: <https://www.ilfu.com/specials/ilfu-fringe/>

Misschien toch leuk om te vermelden voor wie het gemist heeft: afgelopen week hebben twee Nederlandse/Utrechtse schrijfsters een bijzondere prijs ontvangen:

- **Manon Uphoff** heeft gisteren de literaire Charlotte Köhler Prijs van 2020 in ontvangst genomen, een prijs die eenmaal in de drie jaar wordt toegekend aan een auteur van het beste Nederlandse literaire werk uit de voorafgaande periode, afwisselend binnen de categorie proza, poëzie of toneel. "Uphoff is de auteur van een rijk en eigenzinnig literair oeuvre, culminerend in haar meest recente roman, waarin ze haar volle literaire vermogens benut om op ongeëvenaarde wijze terrein te veroveren binnen de literatuur voor een verhaal van een diepe, duistere en vormende ervaring met misbruik", aldus jurylid Thomas de Veen over *Vallen is als vliegen*. Haar

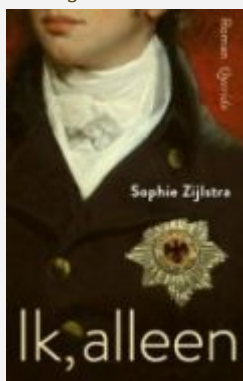
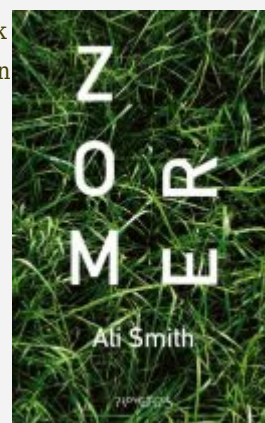

debuut *Begeerte* is onlangs opnieuw uitgegeven: “Ik wilde laten zien hoe vervormd vrouwen over zichzelf en hun plek in de wereld denken”, schrijft ze in het voorwoord.

- **Marieke Lucas Rijneveld** heeft vorige week met *De avond is ongemak* als eerste Nederlandse schrijver de International Booker Prize gewonnen, een jaarlijkse prijs voor een vertaalde roman die verschijnt in het Verenigd Koninkrijk of Ierland. De debuutroman *De avond is ongemak* is het schrijnende verhaal van een gereformeerd boerengezin dat wordt getroffen door de dood van een kind. Zusje Jas vertelt hoe de familieleden elk op hun eigen manier omgaan met het verlies.

Onlangs uitgebrachte titels

- **Zomer** is het slotdeel van de vierseizoenenreeks van *Ali Smith*. De voorgaande delen zaten al flink op de huid van onze tijd en nu heeft de Britse schrijfster al een roman waarin Covid-19, de lockdown en zoomen een rol spelen, net als ‘Black lives matter’. In het heden weet Sacha dat de wereld in de problemen zit. Haar broertje Robert is een en al problemen. Hun vader en moeder hebben problemen. Ondertussen is de wereld in meltdown - en de echte meltdown is nog niet eens begonnen. In het verleden, een heerlijke zomer. Een andere broer en zus weten dat ze in geleende tijd leven. Het is een verhaal over mensen op de rand van verandering. Ze zijn familie, maar ze denken dat ze vreemden zijn. Dus: waar begint familie? En wat hebben mensen die denken dat ze niets gemeen hebben gemeen? De NRC noemt *Zomer* ‘een bevredigende finale’.

- **Ik, alleen** van *Sophie Zijlstra* is het eerste deel van een drieluik over het Hollandse koningshuis en de monarchie onder de koningen Willem I, II en III. Het is vrijdag 11 september 1840. Koning Willem I leest in zijn werkkamer op Paleis Noordeinde de avondkrant en overdenkt de consequenties van de herziene grondwet. Er wordt aan de poten van de koninklijke macht gezaagd, door leden van de Tweede Kamer in het openbaar, door zijn zoon en troonopvolger in de wandelgangen. In de donkerste uren van de nacht, tussen waken en slapen in, wordt hij geconfronteerd met geesten van overledenen en keuzes uit het verleden. Ondertussen denkt hij aan zijn geliefde, Henriette d'Oultremont, de hofdame van zijn overleden vrouw. Hij schrijft haar een brief waarin hij haar zijn liefde betuigt en zijn onmogelijke keuze met haar deelt: zijn koninkrijk of een huwelijk met haar?

- **Emy Koopman** is ingevoerd in angst (en onbeheersbare schaduwgestalten). Ze studeerde psychologie en literatuurwetenschap, promoveerde op een onderzoek naar literatuur en empathie, en is naast romanschrijver ook onderzoeksjournalist. Haar 2e roman **Het boek van alle angsten** is een toekomstroman, een dystopie. Ze koos hiervoor omdat je dan de vraag, die psychologen aan mensen met een angststoornis stellen ‘wat is het ergste dat er kan gebeuren’, vollediger kan uitwerken. Het verhaal begint ergens in de afgelopen 10 jaar en springt halverwege over naar zo’n tien jaar later, na een klimaatramp, naar de ‘pestkopmaatschappij’. Bedrijven produceren op basis van informatie van therapeuten nachtmerries en tonen die publiekelijk; ‘onaangepasten’ worden verbannen naar ‘Het buitengebied’, een soort Gazastrook, vrijplaats en gevangenis ineen, of ze worden in het winkelcentrum geveild aan de hoogste bieder. Een van haar boodschappen: ‘leer beter bang te zijn’.

- **De kaasfabriek** is een nieuwe historische roman van *Simone van der Vlugt* over een moeder en dochter die hun plek in een veranderende maatschappij proberen te vinden. In Amsterdam, in 1892, trouwt Lydia om de dood van haar ouders, die kort na elkaar zijn overleden. Ze heeft hun huis in Amsterdam en buitenhuis in Purmerend geërfd. Ondanks het verlies zit ze vol ideeën voor de toekomst en voor het uitvoeren van haar vaders plannen: een moderne kaasfabriek beginnen, op stoomkracht en met een hoge productie. Maar als vrouw alleen mag ze geen onderneming starten: ze moet samenwerken met een moderne boer uit de omgeving. Samen bouwen ze de grootste kaasfabriek van Noord-Holland. Ruim 20 jaar later trouwt Nora, de dochter van Lydia, met Ralph Reymaekers en vestigt zich in Antwerpen. Na een ernstig conflict met haar moeder over haar afkomst is Nora blij weg te zijn uit Waterland. Maar dan breekt de Eerste Wereldoorlog uit en moeten ze vluchten. Hoe zal de toekomst eruit komen te zien voor deze vooruitstrevende vrouwen?

- **De stilte** van *Sarah Sluimer* is een dystopische roman geboren uit/in de stilte van de eerste coronamaanden. Josje Silvius wordt geboren in die eerste maanden, op 4 mei 2020. In haar vroege jaren is ze thuis met haar moeder, die besloten heeft de rest van haar leven in isolatie te blijven. Haar vader ontwerpt in het lege oosten van het land grote gebouwen, waar wonen en werken samenkomen. Op school bepaalt je conditie je toekomst. Een gezond lichaam garandeert maatschappelijk succes. Fysieke kwetsbaarheid kent verregaande consequenties. Josje wil tegen de stroom in beeldend kunstenaar worden en verhuist met haar vriend naar de stad. Daar komt ze haar oude buurjongen Dorian tegen, die aan de rand van de samenleving terecht is gekomen. Door hem weet ze wat haar eerste echte kunstwerk zal zijn. Ze besluit van zijn leven een statement te maken.

- Een talent van *Elena Ferrante* is om heel gedetailleerd vriendschappen en relaties tussen vrouwen neer te zetten. In **Het leugenachtige leven van volwassenen** vertelt ze over een 13-jarig meisje dat in een van de beste wijken van Napels woont. Haar ouders zijn bijna perfect en hebben haar opgevoed tot een net en lief kind dat keurig Italiaans spreekt en goede cijfers haalt. Maar op een dag hoort ze haar vader tegen haar moeder zeggen dat Giovanna steeds meer begint te lijken op zijn zus. Er is in hun gezin geen groter kwaad denkbaar dan tante Vittoria. Giovanna besluit om op bezoek te gaan bij Vittoria om meer over zichzelf te weten te komen. Wanneer ze elkaar voor het eerst ontmoeten gaat meteen een doos van Pandora open: de volkse, grofgebekte Vittoria blijkt vooral te willen praten over de ware aard van Giovanna's ouders. Het beeld van een perfect gezin valt langzaam in gruzelementen. Vanaf nu moet ze laveren tussen trouw aan haar ouders en de nieuwe vriendschap met haar tante - het worden Giovanna's eerste stappen naar volwassenheid.

- **Branduren** van Cobi van Baars beschrijft de geboortedag van Naomi's dochter en de sterfdag van haar vader. Twee gebeurtenissen waarbij Naomi's familie samenkomt in een te kleine ruimte. Er wordt veel gedacht en weinig gezegd, en dat zet de toon. Er is weinig communicatie. De emotionele gebeurtenissen worden door iedereen op een andere wijze verwerkt, en het verhaal wordt vanuit zes verschillende perspectieven verteld. De onderstromen van de gemoederen worden mooi en beeldend geschetst en haarfijn komt bloot te liggen welke psychologische mechanismen er binnen een familie werken.

- Na deel 1 *Kindertijd* is nu de vertaling verschenen van Tove Ditlevsen's **Jeugd**, deel 2 van haar memoires, de Kopenhagen-trilogie. Tove is dan vijftien. Omdat ze niet genoeg geld heeft om haar school af te maken, slijt ze het ene slechtbetaalde baantje na het andere. Wat ze wil is iets anders: poëzie en verhalen schrijven, de liefde ervaren en onafhankelijk zijn. Terwijl Europa langzamerhand in de Tweede Wereldoorlog belandt, wordt Toves leven bepaald door haar complexe ouders, wrede werkgevers en een hospita met nazistische sympathieën. Vriendinnen nemen haar mee uit dansen om jongemannen te ontmoeten - maar Tove is op zoek naar iemand die haar poëzie serieus neemt en naar een kamer om in te schrijven.

- **Van steen en been** van *Bérenghère Cournut* schijnt een fenomeen in Frankrijk te zijn, waar het de Prix du roman Fnac won, de prijs voor de beste Franstalige roman van het jaar. Het gaat over een jonge Inuitvrouw die op een avond door een scheur in het ijs gescheiden wordt van haar familie. Plotseling bevindt Uqsuralik zich alleen in de schemer en de poolkou. Om te overleven heeft ze geen andere keuze dan verder te gaan en een toevluchtsoord te zoeken. En dus begint ze, in extreme omstandigheden, aan een zoektocht door de uitgestrekte noordpoolgebieden, die haar binnenwereld zal onthullen.

- In haar debuutroman **Benedendeks** vertelt *Sophie Hardcastle* over de 21-jarige Olivia, die haar stageplek bij een bank opgeeft om met de innemende, oude zeeman Mac en zijn beste vriendin Maggie van de oostkust van Australië naar de Koraalzee te zeilen. Ze ontdekt kleuren en een natuur die ze nooit eerder heeft ervaren. Enkele jaren later vaart ze als enige vrouw in het gezelschap van vijf mannen op een jacht naar Auckland. Als op een nacht een van hen haar grenzen

overschrijdt, begrijpt ze dat niemand je benedende hoort schreeuwen. Uit de pers: “Een verbluffend mooie, literaire roman.”

Er zijn een paar heruitgaven van klassiekers. Beide boeken staan in eerdere uitgaven in onze bibliotheek:

- **De wijde Sargasso zee** is een roman van de Welsh-Caraïbische *Jean Rhys* uit 1966. Het is een soort hervertelling van *Jane Eyre* van Charlotte Brontë. Aan het begin van de 19e eeuw trouwt de rijke creoolse erfgename Antoinette Cosway met de Engelse Mr. Rochester. Samen vertrekken ze van Dominica (waar ook Jean Rhys is opgegroeid) naar Engeland. Aanvankelijk gefascineerd door haar schoonheid en sensualiteit, voelt hij zich langzamerhand steeds meer gefrustreerd door haar ondoorgrondelijkheid. Antoinette raakt in het kille Engeland steeds meer geïsoleerd, en als het gerucht de ronde begint te doen dat er in haar familie krankzinnigheid voorkomt, wordt haar situatie steeds ondraaglijker. Het slot van de roman is echter ‘bevrijdend’.

- **Zomerboek** van de Fins-Zweedse *Tove Jansson* uit 1972 gaat over de belevenissen en gesprekken van een oma en haar kleindochter. Elk jaar brengen die de zomer door in een huisje op een klein eiland. Ze zijn aan elkaar gewaagd en leven allebei volop in hun magische levensfase. Ze maken dus ook met elkaar ongelooflijke avonturen mee. Het hoofdpersonage in hun verhalen en avonturen is meestal de natuur. De natuur, die al eeuwenlang haar goddelijke gang is gegaan op dit eiland, het spookbos, dat zichzelf traag en moeizaam had gevormd en waarin het evenwicht tussen overleven en vernietigd worden zo broos was, dat zelfs de geringste verandering ondenkbaar was.

Poëzie

- De ‘big’ in **Big data** van *Anne Vegter* is zowel op z’n Engels als op z’n Nederlands te lezen. In de nieuwe bundel zijn er baby’s en biggen, lange lijnen en open ruimtes. Veel nullen en enen die het verhaal vertellen van pijn en woede, maar in een vorm die chaos verheldert en uitzichten biedt - ‘ik zeg het niet graag, maar de zee is eerlijk’. Persoonlijke gedichten worden geplaatst tegenover een lange tekst over de Europese reis van de Zuid-Afrikaanse Ingrid Jonker.

- **Guillaume** is een aangrijpend autobiografisch verhaal van dichteres *Kreek Daey Ouwens* op de grens van poëzie en proza. *Guillaume* is anders. Of beter, Guillaume is bijzonder. Hij beantwoordt misschien niet aan de hoge verwachtingen van zijn vader, maar in het leven van menig ander is Guillaume een baken van inspiratie.

- **De vrouw die van Picasso bleef houden** is de nieuwe dichtbundel van *Julia Blackburn*. Ze geeft daarin een stem aan Marie-Thérèse Walter, die 17 was toen ze Picasso ontmoette; hij was 46 en getrouwd. In de 42 gedichten vertelt ze het verhaal over de relatie van Marie-Thérèse met Picasso - vanaf hun eerste ontmoeting tot de dag waarop ze zelfmoord pleegde, drie jaar na zijn dood. Julia Blackburn lijkt vooral een verklaring te zoeken voor Marie-Thérèses verliefdheid (misschien was ze wel zijn belangrijkste minnares) op de man die haar leven volledig zou domineren.

- Het intrigerendste aan de gedichten van *Anna de Bruyckere*, schrijft uitgeverij Cossee, zijn de verrassende wendingen: regenen wordt een vorm van prevelen. Een warm bed ontpopt zich als plaats voor nietsontziende zelfreflectie. En uit het geel in een verder grijze polder wordt als een schuchter liefdesgedicht *een warm blakend vest / precies jouw maat geweven*. Met oog voor de kleine dingen beschrijft de dichter dat wat ons levenslang bezighoudt. Dat is het betoverende in deze gedichten uit de opvallende debuutbundel **Voor permanente bewoning**.

Non-fictie

- *Cristina De Stefano*, een Italiaanse journaliste die eerder een biografie schreef over Oriana Fallaci, heeft zich bezig gehouden met indrukwekkende leven van **Maria Montessori**. De verrassend veelzijdige vrouw was al jong een strijdbaar feministe en werd de eerste vrouwelijke arts in Italië. Ze ontfermde zich over een groepje moeilijk lerende kinderen, en zag dat de manier van kijken naar de intelligentie van kinderen grondig moest worden herzien. Haar pedagogische methode ontstond op een schooltje in de armste wijk van Rome, veroverde de wereld en maakte van haar een beroemdheid. Ook in Nederland, waar ze zich later in haar leven vestigde. Daarnaast is er aandacht voor haar controversiële kanten.

- *Anne Glenconner*, inmiddels 88 jaar oud, schrijft in **De hofdame** met humor, openheid en moed over haar tragische leven in een gouden kooi, haar vriendschap met prinses Margaret en de vrijheid waarvan ze nu pas kan genieten. Het zijn unieke memoires van de vrouw, die 30 jaar hofdame van prinses Margaret was. Ze geeft een kijkje achter de schermen van het koningshuis, maar geen ‘ranzige’ onthullingen. Ze schetst ook een beeld van een generatie aristocratische vrouwen die gevangen zat in een wereld vol sociale verwachtingen. Zelf was ze voor haar vader een “grote teleurstelling” omdat ze geen jongen was en ze werd niet genoemd in het testament van haar eigen man, die zijn fortuin naliet aan een van zijn werknemers.

Thrillers

- In ***De stilte van de witte stad*** van de Spaanse *Eva García Sáenz de Urturi* staat een briljante archeoloog, die 20 jaar geleden werd veroordeeld voor een reeks bizarre moorden, op het punt voor het eerst de gevangenis te verlaten, als de misdaden weer beginnen. In de kathedraal van Vitoria wordt een jong stelletje gevonden: naakt en om het leven gekomen door bijensteken in hun keel. De jonge onorthodoxe inspecteur heeft vanwege een recente tragedie in zijn eigen leven moeite om deze zaak te behandelen als alle andere. De tijd begint te dringen en de dreiging wordt alsmat sterker: wie volgt? Het boek is ook verfilmd voor Netflix.

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- ***Utrecht, zoals Clare Lennart het toen zag*** is de naam een stadswandeling op 27 september en 18 oktober, georganiseerd door Salon Saffier en geleid door *Petra Teunissen*, schrijfster van de biografie over Clare Lennart. In de zomer van 1926 kwam Clare Lennart (1899-1972) in Utrecht wonen. Haar eerste indrukken van de Domstad legde ze vast in het nostalgische verhaal *Utrecht, zoals ik het toen zag*. Daarin lezen we hoe ze - via haar vele wandelingen - het middeleeuwse Utrecht leerde kennen en liefhebben. Ze zou de stad niet meer verlaten. Meer

info: <http://www.salonsaffier.nl/Programma+informatie.php?id=296&nav=2> en <https://clarelennart.nl/home/>

- Op 22 september organiseert organiseert ILFU, in samenwerking met Boekhandel Bijleveld en Uitgeverij Wereldbibliotheek, een leesclub over het zojuist verschenen ***Het leugenachtige leven van volwassenen*** van de Italiaanse schrijfster *Elena Ferrante*. Miriam Bunnik en Mara Schepers vertellen over hun Nederlandse vertaling en gaan met de aanwezigen in discussie over het boek. Meer info: <https://www.ilfu.com/evenement/book-club-elena-ferrante/>

- Sinds afgelopen week is in een serie op NPO 2 de verfilming te zien van Elena Ferrante's tweede deel van de Napolitaanse romans, die spelen tegen de achtergrond van het sombere Napels in de jaren 50. ***De nieuwe achternaam*** gaat verder waar *De geniale vriendin* was gebleven en volgt de tegenpolen Lila en Elena vanaf hun zestiende tot halverwege hun turbulente twintiger jaren. Lila is net getrouwd, maar verliest zichzelf in haar huwelijk. Elena is een voorbeeldige studente, maar niet gelukkig. Als de twee hun jeugdvriend Nino Sarratore ontmoeten, raken de vriendinnen elkaar kwijt.

- Vanaf 14 september is in museum Voorlinden de ruimtevullende installatie *PERIOD* (2019) van de Britse veelzijdige kunstenaar ***Fiona Banner*** te zien. Het werk bestaat uit een reusachtige scheepsboei, omringd door schilderijen van zeelandschappen. De schepen op deze voorstellingen zijn bedekt door grote zwarte punten uit verschillende lettertypes. De kunstenaar onderzoekt hiermee de grenzen van taal en communicatie.

Bibliotheeknieuws:

- Deze maand zal de bibliotheek weer gewoon open zijn op de aangegeven tijden. Iedereen is van harte welkom om boeken te lenen en terug te brengen.

- Deze week gaat de ***leesgroep*** aan een nieuw seizoen beginnen. We lezen en bespreken op 8 vrijdagmiddagen romans of verhalen van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters. Dit jaar zijn dat romans van de afgelopen 2-3 jaar. Gezien de beperkte ruimte in de bibliotheek zelf worden de middagen tijdelijk elders gehouden, op de werkplek van een van de deelnemers. Er is nog plaats voor 1 of 2 nieuwe belangstellenden. Dus, als je graag mee zou willen doen, laat ons het weten (info@vrouwenbibliotheek.nl).

Meer info: <https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/09/01/leesgroep-2020-2021/>

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Krabben van Daan Borrel en Milou Deelen, *Dora en de Minotaurus* van Slavenka Drakulić, *Bloemen van de duisternis* van Tatiana de Rosnay, *Rodham* van Curtis Sittenfeld, *De straat* van Ann Petry.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/04/de-kleine-de-beauvoir-door-marja-vuijsje/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/07/nouveau-fuck-door-stella-bergsma/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/12/gaan-liggen-om-te-sterven-door-adalet-agaoglu/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/15/belle-van-zuylen-door-kees-van-strien/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/17/actrice-door-anne-enright/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/24/fantoomliefde-door-laura-freudenthaler/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/26/levenslust-door-joke-van-leeuwen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2020/08/28/de-effingers-door-gabriele-tergit/>

De **leenbijdrage voor 2020** is opnieuw vastgesteld op **€ 26,-** (vanaf september € 13,-). Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn.

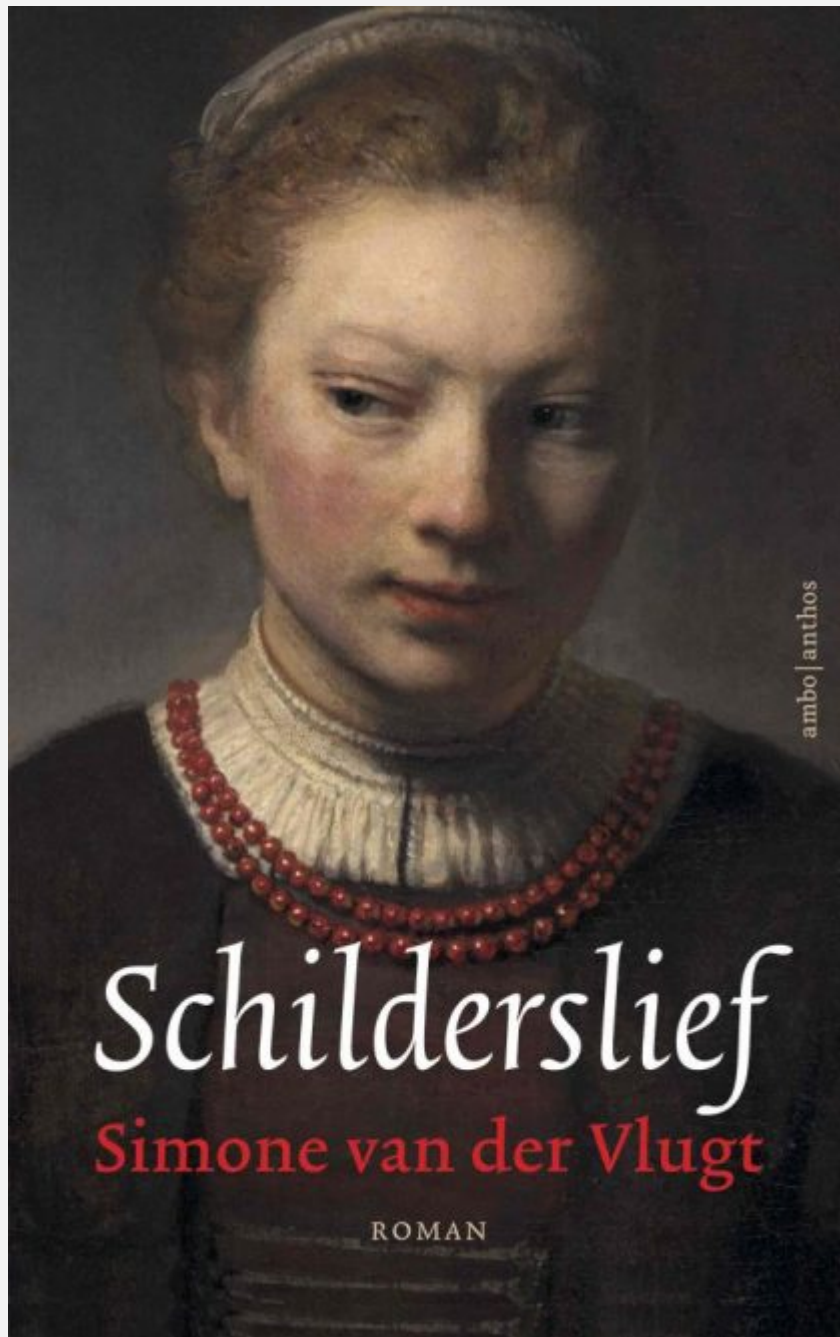
Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent* ovv naam en '**leenbijdrage 2020**'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden en veel recensies, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website.

Marjolein Datema

Utrecht, 31 augustus 2020

'Schilderslief' door Simone van der Vlugt

Deze historische roman neemt je mee naar de 17^e eeuw, naar het leven van Geertje Dircx. *Schilderslief* begint in juli 1650, waar Geertje wordt opgepakt om voor 12 jaar in het spinhuis te worden opgesloten. Vervolgens neemt Simone Van der Vlugt je verder terug in de tijd, waar we Geertje leren kennen als een ondernemende vrouw, die uit haar geboorteplaats Edam vertrekt om in een herberg in Hoorn te gaan werken. Uiteindelijk komt ze in Amsterdam terecht, waar ze kindermisje wordt voor Titus, de zoon van Rembrandt van Rijn. Zijn vrouw Saskia is ziek en komt vrij snel na Geertjes komst te overlijden. Geertjes rol verandert in korte tijd van kindermisje naar hoofd van het huishouden en partner van Rembrandt.

Simone van der Vlugt zegt zelf in een fragment van het NPO 1 Radio Journaal: “Er ontstond liefde. Saskia overleed en Geertje bleef voor Titus zorgen, en toen ook maar meteen voor Rembrandt. En daaruit vloeide een relatie die acht jaar heeft geduurd. Alleen Rembrandt kon niet met Geertje trouwen, want Saskia had in haar testament bepaald dat anders haar hele erfenis terug zou vallen aan haar familie. Maar het was Rembrandt blijkbaar toch wel ernst met Geertje, want hij heeft haar de sieraden van Saskia gegeven. Waaronder echt hele kostbare stukken, ringen ook, een hele grote diamanten ring. In de 17^e eeuw kon je dat niet lichtvaardig doen, dat gold eigenlijk als een trouwbelofte. Dus daarmee zei Rembrandt in feite: ik kan niet met je trouwen, maar ik beschouw je wel als mijn vrouw.”

Maar de liefde tussen Rembrandt en Geertje houdt op als Rembrandt verliefd wordt op de veel jongere Hendrickje, de nieuwe dienstmeid. Simone van der Vlugt: “Dus de liefde was over. Maar Geertje had geen kinderen, ze had een zwakke gezondheid, ze had geen middelen van bestaan verder. Dus ze stond op straat en sleepte Rembrandt voor de rechter om alimentatie te eisen en om genoegdoening te halen. En ze had natuurlijk een sterk punt door de sieraden die ze in bezit had.”

Op voorwaarde dat Geertje Saskia's sieraden niet verkoopt of verpand, krijgt ze alimentatie. Toch verkoopt ze een paar ringetjes en armbanden. Dat is al genoeg om Rembrandt zo woedend te maken dat hij haar laat opsluiten in het spinhuis in

Gouda. Hoewel de meeste vrouwen daar een aantal weken zitten, moet Geertje 12 jaar blijven. Een bizar zware straf.

In *Schilderslief* zet Simone van der Vlugt zet Geertje centraal: “Ik wilde echt genoegdoening voor Geertje. Het is voor mij als schrijfster ook heel leuk om een boek te schrijven wat er nog niet is. Er is wel veel over Rembrandt en Saskia geschreven, er zijn ook romans verschenen over Hendrickje, maar nooit heeft iemand over Geertje geschreven.” Dat komt omdat Geertje vanaf de 19^e eeuw werd neergezet als opportuniste en hysterische vrouw. Bewust werden er stukken uit de rechtszaak tussen Geertje en Rembrandt weggelaten om zijn reputatie als nationale held te beschermen.

Ik vind het mooi hoe de schrijfster dat rechtzet door – gebaseerd op vollediger historische bronnen – een realistisch inkijkje in Geertjes leven te geven. Vanaf het begin boeiend en levendig geschreven. Haar historische romans doen zeker niet onder voor haar spannende thrillers!

Uitgeverij Ambo|Anthos, 2019

Pagina's 311

ISBN 978 9026 346 194

Recensie door Lisanne Kemp, februari 2020

September nieuwsbrief

Beste leensters en andere belangstellenden,

Voor de 37e keer zal op 28 september het jaarlijkse “grootste poëziefest” plaats vinden, **De Nacht van de poëzie**. De twintig beste Nederlandstalige dichters, zowel oud vertrouwden als nieuwe bekenden verzorgen in TivoliVredenburg deze nachtelijke poëzie-estafette met voordrachten uit eigen werk. Tussendoor zijn er muzikale en theatrale entr’actes. Het evenement begint om 20.00 uur en eindigt meestal tegen 3.00 uur in de ochtend. In

de gangen rond de Grote Zaal vindt gelijktijdig ook een boekenmarkt en een presentatie van kleine uitgevers, literaire tijdschriften en organisaties plaats. Deelnemende dichtende vrouwen zijn o.a. *Hagar Peeters, Gerda Bles, Ellen Deckwitz, Maud Vanhauwaert, Esther Jansma, Iduna Paalman, Asha Karami, Rosa Schogt en Babs Goms*

Op 15 september vindt de presentatie plaats van de 7e druk (=herdruk) van **Huisjes van kaarten**, die in 1939 voor het eerst verschenen is. In deze 3e roman van *Clare Lennart* (1899-1972) rouwt een dromerige schrijfster om de dood van haar grote liefde. Vanaf haar etage boven een kruidenierswinkel aan de Utrechtse Steenweg bekijkt zij de wereld om zich heen van een afstand. Vooraf aan de eigenlijke presentatie vindt een wandeling door Utrecht plaats op basis van de roman. Petra Teunissen, die in 2017 promoveerde op de biografie over Clare Lennart, vertelt dan over de ontstaansgeschiedenis van *Huisjes van kaarten* en over de rol van Utrecht in het soms turbulente leven van Clare Lennart.

“Het boek is te lezen als een ode aan de Utrechtse Steenweg, de ‘lange straat, die loopt van C&A tot in de Middeleeuwen’, zoals de openingszin luidt. Tachtig jaar later zijn veel locaties uit de roman nog goed te herkennen. We volgen het spoor van

hoofdpersoon Therese Lucia Landolf op haar wandeling van en naar haar kamers achter de 'groene poort' op Steenweg 33bis en wandelen langs Middeleeuwse monumenten en bekende winkels en uitgaansgelegenheden in het interbellum." (website Salon Saffier)

Tijdens de presentatie zelf zal *Petra Teunissen* spreken over de autobiografische elementen in het boek. Koen Vergeer, schrijver van het nawoord bij de roman, spreekt over zijn fascinatie voor het vroege werk van Clare Lennart. Dolf Verroen, kinderboekenschrijver en verzorger van de literaire nalatenschap van Clare Lennart, wordt door Koen Vergeer geïnterviewd over zijn vriendschap en samenwerking met de schrijfster.

Meer info: <http://salonsaffier.nl/Programma+informatie.php?id=288&nav=2>

Ook tijdens het Uitfeest van 14 en 15 september presenteren het International Literature Festival Utrecht (ILFU) en de Bibliotheek Utrecht tijdens een uitgebreid City of Literature programma. Op het Vredenburgplein zal na de succesvolle primeur van vorig jaar de **Utrechtse Boekenmarkt** plaats vinden. 175 antiquarische boekhandels uit heel Nederland bieden kwaliteitsboeken in uiteenlopende genres aan, van literatuur en kunst tot poëzie en geschiedenis. In het pas verbouwde (oude) Stadhuis is een heel programma met voorstellingen, gesprekken en minicolleges van en/of schrijvers en boeken, met o.a. *Anne-Gine Goemans*, *Annet Schaap* en *Manon Uphoff*. Ook in de

boekhandels van Bruna en Bijleveld zijn schrijvers te gast.

Meer info: <https://www.culturelezondagen.nl/zondag/2019/uitfeest/zondag-literatuur/1715#toContent>

Onlangs uitgebrachte titels

- Met **Schilderslief** heeft *Simone van der Vlugt* in dit Rembrandtjaar een eerherstel willen schrijven voor Geertje Dircks.

Ze was huishoudster, kindermisje en 'schilderslief' van Rembrandt na de dood van zijn vrouw Saskia. Op een julidag in 1650 wordt Geertje Dirckx door het vroedschap van Amsterdam aangehouden, in een koets getrokken en voor twaalf jaar opgesloten in het spinhuis van Gouda. Van een proces is geen sprake: ze wordt monddood gemaakt. Haar geliefde Rembrandt van Rijn heeft daartoe opdracht gegeven. Vanuit het spinhuis blikte Geertje Dirckx terug op haar leven. Ze is van eenvoudige komaf, wordt jong weduwe, maar weet zich te redden door als kindermisje voor een welgestelde familie in Hoorn te werken. Als die betrekking eindigt, gaat ze naar Amsterdam en treedt ze in dienst bij Rembrandt van Rijn. Jarenlang leven ze als een getrouwd paar, en Rembrandt geeft haar de sieraden uit Saskia's erfenis. Maar op een gegeven moment blijkt zijn liefde voor Geertje over. Geertje laat het er niet bij zitten en klaagt de beroemde schilder aan.

- **Daar in de bergen** is het derde boek van de Algerijnse schrijfster *Maïssa Bey* dat in Nederlandse vertaling verschijnt. De novelle gaat over de gewelddadige dood van haar vader in 1957 in de Algerijnse Oorlog. Het wordt 'een juweel van een tekst' genoemd, gelaagd en vlijmscherp ook. Gelaagd omdat het niet alleen over de Algerijnse oorlog gaat, die het land tussen 1954 en 1962 volledig beheerste. In zekere zin was iedereen slachtoffer, zelfs de beulen, die hebben in alle oorlogen meestal ook een menselijke kant. De vertelster van het verhaal, een Algerijnse, zit in Frankrijk in de trein naar Marseille samen met 2 anderen en leest *De Voorlezer* van Bernhard Schlink.

- In **Liefde, als dat het is** van *Marijke Schermer* ontmoeten Sev en David elkaar in bed. Geen relatie, spreken ze af. Zij was er nooit erg goed in en hij is na een gelukkig huwelijk van twintig jaar verlaten en heeft geen idee meer wie hij is. Behalve hen volgen we Terri, Davids vertrokken echtgenote, hun kinderen en Terri's nieuwe vriend. Een speurtocht naar wat het is en hoe het moet: samenzijn, een individu zijn in het collectief van het gezin, leven buiten het gebeitelde verband. Het verhaal gaat over vele versies van de liefde: puberromantiek, vriendschap, lichamelijke lust, tot-de-dood-ons-scheidt en de intensiteit van het moment. Een modern verhaal over een eeuwig onderwerp.

- **Holy Trientje** is het nieuwe boek van *Anne-Gine Goemans*. Zuster Trientje (86) heeft een goddelijke missie: alle kernwapens moeten weg. Geïnspireerd door de Amerikaanse non die het grootste nucleaire complex ter wereld wist binnen te dringen, omgeeft Trientje zich met een kleine internationale groep gelijkgestemden. Het doel: een overval op een depot met atoombommen op Nederlandse bodem. Zal de onervaren groep erin slagen hun plan zo uit te voeren dat de wereld wakker wordt geschud?

- *Annel de Noré* behoort tot de nieuwe generatie vrouwelijke schrijvers uit Suriname. Haar debuutroman *De bruine zeemeermin* (2000) werd 'het beste Caribische debuut sinds Bea Vianen en Astrid H. Roemer' genoemd. In **Lambarosa** vlecht ze drie verhalen tot een roman die mysterieus samenkomen in het slotverhaal. Gekweld door honger en dorst zoeken drie tieners en drie kinderen in een grottenstelsel een uitweg, hopen op redding uit de bewoonde wereld. Wanneer een vrouw de relatie ontdekt van haar man met een callgirl, heeft dit voor de man ongewenste gevolgen. Een crooner in een nachtclub die kampt met geheugenverlies, schijnt iets te maken te hebben met beide andere verhalen. Naarstig speurt hij naar zijn verleden, aangewakkerd door gesprekken met geliefde danseressen en op zijn laptop. Daarin treft hij een onheilspellend typoscript aan: *Het lam en de roos*. Heeft hij dat geschreven?

- *Gianna Molinari* is een jonge Zwitserse schrijfster. In eigen land won haar roman **Hier is alles nog mogelijk** de Robert-Walser-Preis 2018 voor literaire debuten, waarin een jonge nachtwakster avond aan avond naar de beelden op de bewakingscamera kijkt. Niets beweegt. De dagen van de verpakingsfabriek zijn geteld, bijna alle medewerkers zijn al vertrokken. Maar als het gerucht gaat dat een wolf het terrein is binnengedrongen, ontstaan er kleine barsten in de eentonigheid. Is hij er echt? Hoe gevaarlijk is hij? Met behulp van tekeningetjes, lijstjes en foto's probeert ze zicht te krijgen op de feiten, maar hoe nauwkeuriger ze het spoor van de wolf volgt, hoe meer zekerheden er verdwijnen. Wat heeft de dreiging van de wolf te maken met de man die vlak bij de fabriek uit een vliegtuig is gevallen? En welk verband is er met de bankroofster van wie het spookbeeld van haar gezicht in het raam wel heel sterk lijkt op dat van de nachtwakster zelf? Het verrassende verhaal is een pleidooi voor nieuwsgierigheid in plaats van angst, voor aandacht in plaats van voorbehoud.

- In **Waar ik nu ben** van de Indiase *Jhumpa Lahiri* loopt een alleenstaande vrouw van middelbare leeftijd door een Italiaanse stad, terwijl ze haar zelfgekozen eenzaamheid overpeinst. Ze voert haar dagelijkse bezigheden uit, en ondertussen observeert ze haar omgeving met behendigheid en elegantie. Ze ontmoet oude bekenden, spreekt haar vaste barista, en treft een ex-minnaar. Af en toe komt ze een vriend tegen op straat, de man van haar vriendin, en dan denkt ze bitterzoet, maar berustend, aan wat had kunnen zijn. Het verhaal volgt deze soevereine vrouw door de seizoenen. Elk seizoen wordt duidelijker wie ze is, waar ze vandaan is gekomen, waar ze echt naar verlangt. Ondertussen denkt ze na over

wat je nou echt over iemand kunt weten – zelfs over jezelf. Een saai boek, of een ingetogen openbaring?

- **De kaalvreter**, de debuutroman van *Machteld Siegmann*, vertelt over Leie Blum, die als meisje in de Tweede Wereldoorlog ondergebracht wordt bij een boerengezin in Zanegeest. Sindsdien is ze aan het wachten, eerst op haar ouders, later op iets wat ze niet kan definiëren. Het wachten lijkt voorbij als ze met Dirk trouwt en twee zonen krijgt. In de zomer van 1974 wordt Leies zorgvuldig opgebouwde leven op z'n kop gezet door het overlijden van de vrouw bij wie ze als pleegkind was ondergedoken. Ze gaat naar de begrafenis, maar kan niet terugkeren naar het leven met haar man en zonen. Ze zwijgt en wacht. De kaalvreter wordt een mozaïekroman genoemd: verhaallijn, vertelperspectief, hoofdpersoon, locatie of thema kunnen per hoofdstuk verschillen.

- In **Een verloren vriendin** groeien twee vriendinnen, Giulia en Anita, samen op in een Italiaans boerendorpje. Hun leven is niet gemakkelijk: ze moeten hard werken in de zijdespinnerij en verdienen maar een paar centen. En dan besluit Giulia op haar 18e om de heuvels van Piëmont te verlaten, alleen en zonder geld, zonder afscheid te nemen. Ze vertrekt naar New York om een nieuw leven op te bouwen. Anita blijft achter in Italië, en wordt in het verwoeste Europa geconfronteerd met de waanzin van de oorlog en het fascisme. Bijna vijftig jaar later besluit Giulia terug te keren naar haar geboortedorp. Hoe zou het leven van de mensen van wie ze hield verlopen zijn? *Raffaella Romagnolo* geeft een mooi portret van Italië in de twintigste eeuw.

Activiteiten en boeken-nieuws in Utrecht en daarbuiten:

- Meerdere musea hebben dit jaar hun aandacht gericht op het bijstellen van het beeld dat in de geschiedenis alleen mannen kunst hebben gemaakt. Zo ook het Cobra Museum met de tentoonstelling **Nieuwe Nuances**. T/m 1 december streeft het Cobra Museum ernaar het beeld van de Cobra-beweging als 'mannenclub' bij te stellen. *Nieuwe Nuances* toont het werk van acht vrouwelijke kunstenaars in en rondom Cobra. Ze stonden meestal op de achtergrond, maar sommige van hen waren gevierd kunstenaar, sommige volledige vergeten. Centraal staan: uit Denemarken Sonja Ferlov Mancoba en Else Alfelt, uit Nederland Ferdi Jansen, Lotte van der Gaag, Dora Tuijnman en Henny Riemens, uit Hongarije Madeleine Szemere Kemeny, en uit Polen Anneliese Hager.

Meer info (extra info over degenen die centraal

staan): <https://www.cobra-museum.nl/activity/tentoonstelling-nieuwe-nuances/>

- T/m 17 november is in de Kunsthall **I'm your mirror** te zien, een indrukwekkende overzichtstentoonstelling van het opvallende werk van **Joana Vasconcelos** (1971). De Portugese kunstenaar werd bekend in 2005 op de Biënnale in Venetië met haar werk 'the Bride', een 6 meter hoge kroonluchter gemaakt van 14.000 glimmende, nog verpakte tampons. Ze wilde ermee de hypocrisie rond de onderdrukte vrouwelijke seksualiteit aan de orde stellen. De installatie staat model voor de achtergrond van al haar sculpturen. Ze gebruikt alledaagse gebruiksvoorwerpen om er verrassende metaforen mee te maken, zoals een paar reusachtige naaldhakken samengesteld uit roestvrijstalen pannen, een sofa bekleed met aspirine-strips, een hart van rood plastic bestek en een verlovingsring van whiskyglazen en autovelgen. Het ziet er allemaal vrolijk uit, maar erachter gaan maatschappelijke thema's schuil zoals onderdrukking, mensenrechten en identiteit m.n. die van vrouwen. Andere opmerkelijke werken van haar zijn *Burka*, een hijskraan waaraan een blauwe boerka is bevestigd, die langzaam omhoog wordt getakeld en razendsnel weer valt, zoals een guillotine, en een serie grote sculpturen gemaakt van minutieus handwerk, *de Valkyries*, strijdgodinnen uit de Noorse mythologie.

Meer info: <https://www.kunsthall.nl/nl/plan-je-bezoek/tentoonstellingen/vasconcelos/> en leuk om te lezen:

Sem título - Joana Vasconcelos

- TivoliVredenburg heeft sinds een paar jaar een uitgebreid 'kennis en debat'- programma.

Op 17 september wordt een avond georganiseerd rond **Het nieuwe feminisme & literatuur**, met als vraag 'Wat kunnen moderne feministen leren van literaire klassiekers?' Marja Pruis bracht om deze reden een half jaar geleden De nieuwe feministische leeslijst uit. Tijdens de avond wordt in gesprek gegaan over het nieuwe feminisme en bespreken verschillende vrouwen welk boek hen tot op de dag vandaag inspireert. Ook zijn er verschillende 'optredens' en een discussie over 'Hoe ziet het feminisme anno 2019 eruit, waar liggen de kansen, wat zijn de ambities? Wat is de betekenis van #MeToo en het intersectionele feminisme?'

In dit kader is het misschien leuk om te vertellen dat vorige zomer in De Groene Amsterdammer een serie artikelen is verschenen over *De feministische leeslijst*. Hierin werd een aantal bekende schrijvende vrouwen besproken, die "feministen van nú hebben gelezen moeten hebben".

Meer

info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/het-nieuwe-feminisme-literatuur-17-09-2019/> en <https://www.groene.nl/series/de-feministische-leeslijst>

In het Science Café (een programma van Studium Generale van de Universiteit Utrecht) wordt op 16 september gekeken naar het onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk. Dit onderscheid was altijd heel scherp. Wat is de invloed van de buitenwereld hierop? Wat is er veranderd?

Meer info: <https://www.tivolivredenburg.nl/agenda/ros-science-cafe-16-09-2019/>

- Sinds half augustus draait in verschillende filmhuizen de documentaire **Ask dr Ruth**. Een verrassend, grappig en emotioneel portret over hoe de Joodse Ruth Westheimer Dr. Ruth werd. Ze is de eerste en beroemdste sekstherapeut op de Amerikaanse televisie. Nu bijna 90 jaar oud praat ze noch steeds de hele dag over seks. Als kind overleefde ze de Holocaust. Daarna verhuisde ze naar Israël en werd op haar 17e ingelijfd als sluipschutter in de paramilitaire organisatie Hagana. Via Parijs (studie psychologie aan de Sorbonne) kwam ze in Amerika (master in sociologie) en studeerde seksuologie. Ze maakte carrière als onderzoeker en wilde ze de preutsheid en het onbegrip uit de slaapkamers krijgen.

Meer info: <https://www.filmhuisdenhaag.nl/agenda/event/ask-dr-ruth>

- Van 20 t/m 29 september vindt op verschillende locaties in Nederland en België voor de vierde keer de **Week van de Afrikaanse Roman** plaats. 'Een feest voor literatuurlijfhouders' wordt het genoemd. Deze leescampagne richt de aandacht op Afrikaanstalige literatuur in Nederlandse vertaling. Naast Afrikaanse schrijvers zullen bij veel evenementen ook Nederlandse en Vlaamse schrijvers optreden. Deelnemende schrijfsters zijn o.a. *Karin Brynard* (van *Moord op Huilwater* en *Tuisland*), *Valda Jansen* (van *Hy kom met die skoelappers*), *Simone Atangana Bekono*, en *Riana Scheepers* (In haar romans en korte verhalen verwerkt ze thema's en motieven uit inheemse verteltradities. Haar verhalen hebben vaak een feministisch karakter. *Stormkind* (2018), is een poëtisch en zintuiglijk geschreven verhaal over een boerenmeisje dat opgenomen wordt in de cultuur van de San, de oorspronkelijke bewoners van de streek. In de bieb hebben we meerdere boeken van haar). Eerder begreep ik uit een bericht dat ook *Lien Botha* mee zou doen. Haar dit jaar verschenen **Wonderboom** is geschreven in een poëtische beeldende taal en schetst een dystopisch toekomstbeeld van Zuid-Afrika. Ze interpreteert deze toekomst aan de hand van zowel actuele als historische gebeurtenissen, zoals de elektriciteitscrisis, aids, de Marikana-opstand, het VOC-verleden, de Anglo-Boerenoorlog en apartheid. Het surrealistische beeld dat ze schept lijkt hierdoor angstaanjagend geloofwaardig.

Meer info en

programma: <http://www.weekvandeafrikaanseroman.nl/> en <https://www.litnet.co.za/programma-week-van-de-afrikaanse-roman-2019/>

Bibliotheeknieuws:

- In september gaat de **leesgroep** aan een nieuw seizoen beginnen. We lezen en bespreken op 8 vrijdagmiddagen romans of verhalen van Nederlandse en buitenlandse schrijfsters. Ons plan is om een diverse keuze te maken uit recente en klassieker titels. De data en het programma zijn bekend,

zie <https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/07/13/leesgroep-seizoen-2019-2020/>. Er zijn nog 1 of 2 plaatsen vrij, dus als je zin hebt om deel te nemen, ben je van harte welkom. We beginnen op 6 september met *De biecht* van Marianne Philips.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Honden huilen niet van Anne Moraal, *De achtste dag* van Annemarie Haverkamp, *De verloren berg* van Lieke Kézér, *Wonderlamp* van Désanne van Brederode, *De maan danst op het erf van de doden* van Rebekka Bremmer, *V - van vulva tot vagina* van Mariah Mansvelt Beck, *De wonderbare genezing* van Marianne Philips, *Tijdloze ogenblikken -biografie over Marianne Philips-* van Martje Breedts Bruyn, *De Mitfordmoorden* van Jessica Fellowes en *Wie vlucht en wie blijft* van Elena Ferrante.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/02/anna-van-saksen-door-femke-deen/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/05/welkom-in-het-rijk-der-zieken-door-hanna-bervoets/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/12/wat-ons-overkomt-door-bettina-wilpert/>

<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/16/verborgen-tuinen-door-anneke-brassinga/>
<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/19/voorwaarts-door-eva-meijer/>
<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/22/spiegelmoeders-door-judith-van-der-wel/>
<https://vrouwenbibliotheek.nl/2019/08/27/de-nieuwe-achternaam-door-elena-ferrante/>

De leenbijdrage voor 2019 is vanwege de btw verhoging vastgesteld op € 26,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn, vanaf juli € 15,-.

Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van *Stichting Es Scent* ovv naam en '**leenbijdrage 2019**'. Meer overmaken om de vrouwenbibliotheek extra te ondersteunen mag natuurlijk altijd. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek, met een startbedrag van € 5,- per kalenderjaar.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via onze website. Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema

Utrecht, 2 september 2019

April (openings)nieuws

Beste leensters en andere belangstellenden,

Het lijkt even een rustige maand tussendoor, maar met activiteiten die zo maar pareltjes kunnen zijn.

Literair festival City2cities vindt dit jaar pas plaats in mei i.p.v. in april, en wordt gehouden in het oude Neude Postkantoor. Daarover volgende maand meer.

Sinds een paar weken heeft Colet van der Ven in het programma Ikonhuis op zondagmorgen regelmatig interviews met schrijfsters en andere vrouwen 'met een missie'. *Antjie Krog*, *Renate Dorrestein*, *Anja Meulenbelt*, *Naema Tahir*, *Marion Bloem*, *Liesbeth Zegveld*, om maar een paar namen te noemen, zijn al voorbij gekomen. Vast niet iedereen zal ervan houden, net als bij Wim Brands' boeken, maar regelmatig is het de moeite waard om te bekijken/beluisteren.

Onlangs uitgebrachte titels:

- **Dwaallicht** van *Joshua Zwaan*: een inkijk in de ziel van iemand met een zware angststoornis. De hoofdpersoon Marthe wordt op een heel geloofwaardige manier, in al haar kwetsbaarheid, vorm gegeven.
- **Kameleon**, "Opa, neem je een hoertje mee?" en andere gedichten door *Charlotte Van den Broeck*. "Poëzie die binnen komt vallen" (Trouw)...
- - **In ongetemde staat** van *Roxane Gay*: debuutroman van een gedreven en getekende vrouw. Een gruwelsprookje op een autobiografische voedingsbodem van seksueel geweld. Vorig jaar bracht ze ook uit: 'Bad Feminist'. Ze rammelt aan patronen binnen het feminisme en relaties tussen vrouwen.
- **De vegetariër** van *Han Kang*: een confronterend relaas over de gevolgen van een afwijkende, individuele keuze binnen een streng conventionele (Zuid-Koreaanse) cultuur.
- **Brullen** van Marie Kessels, een schrijfster die slechts bij een klein publiek bekend is, maar erg positieve recensies kreeg voor haar eerdere boeken. In *Brullen* schrijft ze genuanceerd over een vrouw met een lawaai neurose. Waarom verdraagt ze (bepaalde) geluiden niet en hoe kan ze ermee overweg?
- **Lila** van *Marilynne Robinson*: Lila Dahl is de vrouw van de predikant John Ames, waarover Robinson eerder schreef in haar Pulitzer Prize-winnende boek 'Gilead'. Een intrigerende roman over een vrouw-uit-de-goot die zich bekeert maar niet schroomt om God, het geloof en zichzelf te bevragen en te confronteren in een Amerikaans-christelijke setting.
- De herdruk van *Ida Simon's Een dwaze maagd* was zo succesvol dat Cossee nu ook een novelle heeft laten herdrukken, **In memoriam Mizzi**. Mizzi is een hond in kamp Westerbork en later Theresiënstadt die kan glimlachen en de omstandigheden van de gevangenen verzacht.
- **De lege stad** van *Simone van der Vlugt*: een historische roman die zich afspeelt in Rotterdam tijdens de tweede

wereldoorlog, een verhaal van overleven van een jonge vrouw wiens halve familie is omgekomen bij de bombardementen

Activiteiten in Utrecht en omgeving:

- Zondagmiddag 19 april staat Salon Saffier in het teken van ***Dwars tegen de keer***, de biografie over ***Ida Gerhardt***. ✘
Mieke Koenen, schrijfster van de biografie zal een portret schetsen van haar leven en werk, rijkelijk geïllustreerd met beelden. En daarnaast zal ze vertellen over haar zoektocht naar materiaal voor de biografie.

Meer en uitgebreide info: <http://www.salonsaffier.nl/Programma+informatie.php?id=229&nav=2>

✘- Op 28 maart is in première gegaan de film ***Suites Françaises***, naar het gelijknamige boek van *Irène Némirovsky*, in het Nederlands vertaald als *Storm in juni*. Het doet rechtstreeks verslag van de uittocht in juni 1940, toen stromen vluchtelingen Parijs verlieten. Het lot van allerlei Franse families, van de voornaamste tot de armste, raakte met elkaar verweven. Irène Némirovsky beschrijft de ontelbare kleine en grote lafheden en het broze saamhorigheidsgevoel van een volk op de vlucht. Zelf werd ze in 1942 als statenloze joodse weggevoerd. Het is haar net gelukt om het manuscript van *Storm in juni* aan haar toen 13-jarige dochter te geven, die vervolgens op haar 74e (in 2004!) besloot dat het gepubliceerd mocht worden. In Utrecht draait de film in het Louis Hartlooper complex. In de bibliotheek hebben we het levensverhaal van Irène Némirovsky, geschreven door Elisabeth Gille, in huis. Meer info: <http://www.filmtotaal.nl/film.php?id=25443>

Bibliotheek-nieuws

- Allereerst excuses aan degenen die begin maart voor een dichte deur hebben gestaan. A.g.v. plotselinge familieomstandigheden kon ik niet in de bibliotheek aanwezig zijn en was ik niet in staat om instant vervanging te regelen.
- We zijn nog steeds op vrijdagmiddagen en soms op zaterdag met een aantal mensen in de bibliotheek bezig met het catalogiseren. Het vordert gestaag (zie catalogus). De bibliotheek is dan gelijk ook open en iedereen kan binnenlopen om onze boeken in levende lijve open te slaan, te lenen en lezen. In de kalender op de site kun je zien wanneer we er zijn.
- Regelmatig blijkt dat de vrouwenbibliotheek weinig bekend is in de stad (en daarbuiten), en daarnaast dat zodra mensen binnen stappen ze enthousiast zijn over de ruimte en de collectie. Graag zouden we daar verandering in brengen met meer **PR**. Wie zou ons daarbij willen helpen? Met het maken van een folder, meer bekendheid via sociale media of anderszins? Of met het in mailchimp omzetten van onze nieuwsbrief? Als je er meer over wilt weten of je aan wilt melden, kun je contact opnemen via info@vrouwenbibliotheek.nl of 06-48498545.

Nieuwe boeken in de bibliotheek

Weerwater van Renate Dorrestein, *Stil in mij. Overleven bij de nonnen* van Daniëlle Hermans en Esther Verhoef, *Dwars tegen de keer, Leven en werk van Ida Gerhardt* door Mieke Koenen.

Nieuwe recensies van deze maand als link bijgevoegd:

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/03/04/de-noordzeemoorden-deel-1-en-2-door-isa-maron/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/03/16/ana-mladic-door-clara-uson/>

<http://vrouwenbibliotheek.nl/2015/03/21/christiane-f-mijn-tweede-leven-door-christiane-v-felscherinow/>

De leenbijdrage voor 2015 is opnieuw vastgesteld op € 25,-. Je kunt hiervoor onbeperkt boeken lenen en/of vriendin/vriend van de bibliotheek zijn. Iedereen die boeken leent en/of wil gaan lenen wordt vriendelijk verzocht dit bedrag over te maken op banknummer NL71 INGB 0009 2669 95 ten name van Stichting Es Scent o.v.v naam en '*leenbijdrage 2015*'. Eenmalig een boek lenen kan ook. De bijdrage hiervoor is € 1,- per boek.

Op www.vrouwenbibliotheek.nl is meer informatie over de bibliotheek te vinden, de nieuwsbrief is ook te lezen via

Naast de aangekondigde openingstijden blijft het altijd mogelijk om op afspraak een bezoek te brengen aan de bibliotheek. U bent van harte welkom.

Marjolein Datema/Olaf Janssen

Utrecht, 31 maart 2015